

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry.
c/o Tapani Saimovaara
Päijänteentie 12 A 1
17200 Vääksy
phly@phly.fi
www.phly.fi

Asikkalan kunnan kaavoitus

Asia: Lausunto Ruotsalaisen rantaosayleiskaavan luonnoksesta

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys (PHLY) on BirdLife Suomen alueellinen jäsenyhdistys Päijät-Hämeessä. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää lintuharrastusta ja -tutkimusta, luonnon- ja ympäristösuojelua sekä kestävää kehitystä. PHLY on tutustunut Ruotsalaisen kaavaehdotuksen aineistoihin ja lausuu niistä seuraavaa:

Kaavoitusprosessi

PHLY on ensisijainen linnustonsuojelun asiantuntijayhdistys Päijät-Hämeen alueella. Kaava-alue on huomattavan laaja ja linnustoltaan monipuolinen. PHLY pyytää, että kaavoittaja lisää yhdistyksen kaavan osallisten listaan ja lähettää tiedon kaavan etenemisestä yhdistyksen sähköpostiosoitteeseen ja/tai postiosoitteeseen kunnan käytännön mukaisesti.

Yhdistys esittää että osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa tulisi päivittää ja sen tavoitteisiin lisätä linnustonsuojelu.

PHLY toteaa jo tässä vaiheessa kaavan etenemisaikataulusta, että se on epärealistinen koska luontoselvityksiä tulee täydentää. Nykyisillä tiedoilla ei voida huomioida asianmukaisesti kaavan luontovaikutuksia.

Linnusto- ja luontoselvitykset

MRL:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon sen tehtävä ja tarkoitus.

Ruotsalaisen rantaosayleiskaavalla on tarkoitus mahdollistaa huomattavaa rantarakentamisen lisäämistä. Kaavaa tulisi käyttää suoraan rakennusluvan perusteena, mikä edellyttää selvityksiltä yleiskaavan selvityksiä yksityiskohtaisempaa tasoa.

Ruotsalaiselta löytyy niin selkävesien lintuluotoja kuin reheviä, linnustollisesti merkittäviä rantakosteikkoja. Rantametsät ovat linnustoltaan potentiaalisesti arvokkaita ja yleisesti luonnontilaisilla ranta-alueilla on merkitystä luonnon monimuotoisuudelle.

PHLY on tyytyväinen, että alueelta on tehty uusi pesimälinnustonselvitys. Valitettavasti selvitys ei ole kuitenkaan tasoltaan Ympäristöhallinnon ohjeiden ja suositusten mukainen.

Pesimälinnustoselvitys on tehty kesäkuun loppupuolella, kevään lajit uupuvat. Suositus on tehdä laskennat vesi- ja lokkilinnuilla toukokuussa 2 kertaa.

Viitasammakkoselvitys, josta yhdistys huomautti jo aiemmassa kaavassa, on edelleen puutteellinen ja alkaa myös vanhentua. Selvityksen tulokset olisivat olleet luotettavampia, mikäli inventointi olisi tehty päivän sijasta myöhäisillalla-alkuyöllä. Lisäksi selvitys ei ole kattava, vaan raportin mukaan se on tehty vain rakennuspaikkojen tuntumassa. Tällainen menettely jättää todennäköisesti pois useita lajin esiintymiä pois kaavamerkinnoista.

Sudenkorentoselvityksen osalta PHLY toteaa että se on tehty väärään aikaan, ko kohdelajien päälentoajan loppupuolella. Tämä tarkoittaa, että kaikkia esiintymiä ei ole todennäköisesti löydetty. Selvityksessä on myös vastaava ongelma kuin viitasammakkoselvityksessä, että se on kohdennettu vain rakennuspaikkojen tuntumaan.

Luontoselvitykset ovat myös puutteellisia potentiaalisesti uhanalaisen lajiston osalta. Työssä tulisi vähintään selvittää olemassa olevat tiedot uhanalaisista lajeista ja tehdä päätelmät niiden inventointitarpeesta. Tällaisia ryhmiä voivat olla esimerkiksi sammalet, käävät ja jäkälet.

Lisäksi yksi merkittävimmistä puutteista luontoselvityksissä on, että alueen lepakkolajistoa ei ole kartoitettu. Lepakot tulee kartoittaa.

PHLY pitää hyvänä, että alueelta on yritetty tehdä sudenkorentoselvitys, jonka tarpeellisuudesta yhdistys huomautti. Luontoselvitysraportin menetelmien kuvaus on kuitenkin puutteellinen, ja erityisesti säätilan tarkan kuvauksen puuttumisen vuoksi PHLY ei pysty ottamaan kantaa kyseisen selvityksen luotettavuuteen. **PHLY pyytää, että sää tiedot toimitetaan sille viipymättä**, koska Ilmatieteen laitoksen avoimen aineiston mukaan 8.7.2016 säätyyppi ei ole ollut sudenkorentojen selvittämiseksi suotuisa, päinvastoin (maksimilämpötila +14°C ja 5–8 m/s luoteistuulta) säätila on ollut korentoselvityksen tekemiseksi huono-välttävä ja lajiryhmän inventointisuositusten vastainen.

PHLY on myös tyytyväinen, että alueelta on yritetty tehdä liito-oravaselvitys. Luontoselvitysraportin ja kaavoittajan vastineen mukaan ainakin osa liito-oravalle potentiaalisista kohteista on inventoitu maastossa heinäkuussa. Heinäkuussa tehty liito-oravainventointi ei ole luotettava ja se on lajin inventointiohjeiden vastainen. Tältä osin liito-oravaselvitystä tulee täydentää ja kohteet, jotka inventoitiin heinäkuussa, tulee inventoida uudestaan oikea-aikaisesti.

Kaavamääräykset

Tunnistetut maakunnallisesti tärkeät lintualueet ansaitsevat perustellusti vahvemman suojan kaavassa kuin luo -merkintä. Kohteet on PHLY:n mielestä esitettävä S-alueina.

Kaavan luontovaikutusten arviointi

Kaavaehdotuksesta ja sen liiteaineistoista puuttuu MRL:n 9§ edellyttämä ja tasoinen luontovaikutusten arviointi. Nykyisellään tämä osuus on vaillinainen ja osittain jopa harhaanjohtava. Lain tarkoittaman vaikutusten arvioinnin tulee perustua riittäviin selvityksiin (ks. kappale luontoselvitykset) ja olla niin seikkaperäinen, että ekologiaan perehtymätön henkilökin pystyy tekemään sen perusteella johtopäätöksiä kaavaehdotuksen vaikutuksista eri lajeihin ja luontoarvoihin.

Esimerkiksi lintulajien osalta vaikutusten arviointi tulisi olla lajikohtaista (vähintään uhanalaisten lajien ja muiden maankäytönsuunnittelun kannalta oleellisten lajien osalta), siinä tulisi esittää lajin uhanalaisuus- ja muut luokitukset, kaavaehdotuksen välittömät ja välilliset vaikutukset kyseiseen lajiin hyödyntäen sekä kvantitatiivisia (numeerisia) että kvalitatiivisia (laadullisia) arviointimenetelmiä.

Vaativuudet

- Kaavoituksen aikataulua on pidennettävä, jotta alueella on mahdollista toteuttaa asianmukaiset luontoselvitykset.
- Alueen linnusto on selvitettävä ympäristöhallinnon suositusten mukaisesti.
- Alueella tulee tehdä lepakkoselvitys ja luontoselvitystä on täydennettävä oikea-aikaisilla inventoinneilla ja laajemmalla alueella.
- Nykyisellään riittämätön luontovaikutusten arviointi tulee perustua näihin uusiin selvityksiin.
- Vaikutusarvioinnin perusteella kaavaa tulee tarvittaessa muokata ja mikäli arviointi aiheuttaa kaavaan merkittäviä muutoksia, tulee kaavaehdotus asettaa uudelleen nähtäville.
- MAALI-alueet tulee lisätä kaava-aineistoihin ja -karttoihin, ja alueiden linnustoarvot on turvattava.

Asikkalassa 3. päivänä lokakuuta 2023

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys

Tapani Saimovaara
Puheenjohtaja